

تظاهر و مداخله در وکالت

تظاهر بمعنی لغوی در حالت مصدری چیزی را بدون صلاحیت بخود بستن، خود را به داشتن صفت یا وصف خاصی وانمود کردن و به حالت اسم مصدر خودنمائی و عوام فریبی است. مداخله مصدر باب مفاعله داخل شدن در امری و دخالت کردن در کاری است.

وکالت در لغت تفویض کردن و واگذار نمودن و سپردن کار به دیگری و در اصطلاح حقوق عقدی است که بموجب آن یکی از طرفین دیگری را برای انجام امری نایب خود مینماید. این تعریف شامل «وکالت در امور» است که در قانون مدنی از آن بحث شده و همه افراد با احراز اهلیت قانونی مأذون در آن میباشند.

اما «وکالت در دعاوی» تفویض اختیار در اقامه دعوی و دفاع از آن در محاکم دادگستری و مراجع قضائی است که از آن در آئین دادرسی مدنی و قانون وکالت و قانون و آئین نامه استقلال کانون بحث شده و اختصاص به وکلا یعنی افرادی دارد که با احراز صلاحیت قانونی مجاز در انجام آن میباشند.

در مفهوم وکالت چه «در امور» و چه «در دعاوی» کفایت کردن و اعتماد کردن مستتر است.

منظور ما در این مقام و هدف ما در این مقال تظاهر و مداخله

افراد غیرمجاز در وکالت دعاوی است.
وکالت که هدف آن خدمت به عدالت و حمایت افراد در برابر
تعدیات است شغل اختصاصی و کلاء است.
هیچ شغلی مثل وکالت با حقوق و اموال و اسرار و نوامیس
مردم تماس و سر و کار ندارد و هیچ حرفه‌ای هم آفت‌پذیرتر از
وکالت نیست.

اگر کسی در امور بهداشتی، پزشکی، فرهنگی یا فنی بدون صلاحیت
قانونی و سمت رسمی مداخله نماید کیفر شدید در انتظار وی خواهد
بود و اگر کسی در یکی از مشاغل دولتی خود را داخل کند و یا بقصد
سوء استفاده لباس دولتی بپوشد یا عنوان رسمی اتخاذ کند بدو آن
رسد که بیک مجرم و تبه‌کار میرسد.

البته چنین کیفرها و چنین ضمانت‌های اجرایی برای مصونیت
مشاغل و حفظ حدود و حقوق نهایت ضرورت را دارد.

در رده اول مشاغل و حرفه‌هایی که مقنن صیانت آنرا لازم
شمرده شغل شریف و خدمت خطیر وکالت است.

وکالت از جهت دفاع از ستمدیدگان و پیکار با تعدیات از
یکسو و از جهت حفظ جان و مال و راز و شرف مردمان از سوی دیگر
شایسته همه گونه احترام و صیانت است تا افراد بدون صلاحیت
قانونی و علمی و اخلاقی و فارغ از هرگونه نظامات حرفه‌ای و
مسئولیت رسمی و تعقیب انتظامی به حریم آن تجاوز نکنند و با
تظاهر و مداخله در امر وکالت حقوق و اعراض و اسرار مردم را
بی‌پروا دستخوش تطاول قرار ندهند.

مردم نیز، با وجود وکالت تسخیری و معاضدتی، اگر هم بجهت
فقدان ملائت و عدم استطاعت نتوانند وکیل انتخابی داشته باشند،
نیازی به سپردن اختیارات به افراد غیروکیل ندارند.

با این حال هستند در جامعه شیادانی که افراد ساده و بی‌اطلاع
را گول میزنند و با مصانعه و تظاهر آنانرا فریب میدهند و بنام
وکالت مرتکب خیانت میشوند.

ماده ۵۵ قانون وکالت مصوب ۲۵ بهمن ماه ۱۳۱۵ بمنظور
اینکه دست رد بسینه افراد ناصالح بزند و خدمت وکالت را از
دستبرد فریبکاران مصون دارد چنین مقرر داشته است:

«وکلاء معلق و اشخاص ممنوع الوکاله و بطور کلی هر»
«شخصی که دارای پروانه وکالت نباشد از هر گونه تظاهر»
«و مداخله در عمل وکالت ممنوع است اعم از اینکه عناوین»
«تدلیس از قبیل مشاور حقوق و غیره اختیار کند یا اینکه»
«بوسیله شرکت و سایر عقود یا عضویت در مؤسسات خود»
«را اصیل در دعوی قلمداد نماید. متخلف از یک الی ششماه»
«حبس تادیبی محکوم خواهد شد.»

جرم منصوص در این ماده «تظاهر و مداخله در عمل وکالت»
میباشد که عنصر قانونی آن شناختن «عمل وکالت» و «تظاهر به
وکالت» و «مداخله در وکالت» است.

عمل وکالت از لحظه‌ای شروع میشود که وکیل رسمی آماده
پذیرفتن موکل و قبول وکالت است و آن با مراجعه موکل و مذاکره
در امر یا امور مرجوعه و توافق و تفویض اختیارات آغاز و با اقدام
و تعقیب وکیل ادامه پیدا میکند.

تظاهر به وکالت مثل تظاهر به طبابت و یا هر حرفه آزدا و یا
شغل دولتی خود را وکیل قلمداد کردن و اتخاذ عنوان وکالت است
که مستقلاً دارای جنبه کیفری است و چون اغفال و امیدوار ساختن
و نیرنگ و فریب خمیرمایه آنست دارای عنصر جزائی و اراده
مجرمانه بوده و فی حد ذاته، یعنی همان نفس تظاهر که کسی خود
را وکیل معرفی نماید و یا وانمود سازد که وکیل است، بزه قابل
تعقیب کیفری است.

اما مداخله در عمل وکالت دخالت مستقیم یا غیرمستقیم با
مباشرت یا معاونت یا شرکت در هر عمل یا مجموعه اعمالی است که
شغل و خدمت وکالت را تشکیل میدهد.

پس مداخله در وکالت منحصر و محدود به اقدام در دادگستری
یا سایر مراجع رسمی نیست و اساساً در این مرحله کمتر مجرمی
جرئت اقدام دارد. بنابراین آنچه مهم و حساس است مداخله در
عمل وکالت از مراجعه به افراد یا آگهی برای قبول موکل یا تأسیس
دفتر یا تشکیل شرکت و مؤسسه برای قبول دعاوی و نظائر این
امور است.

در زمینه مداخله در عمل وکالت مقنن اتخاذ عنوان تدلیس

مانند مشاور حقوقی را تصریح و غیر از آن را مانند مشاور قضائی، مشاور مالی، مشاور اداری و ثبتی و جز اینها را در ردیف آن قرار داده.

باین ترتیب هرگونه **تظاهر و مداخله** با اتخاذ عناوین مختص وکالت و همچنین **انجام امور و اعمال وکالتی** از طرف کسانی که پروانه وکالت رسمی نداشته باشند مستلزم تعقیب و مجازات است. کسانی که «دفتر مشاوره حقوقی» یا «مؤسسه قبول وکالت» یا «شرکت مشاوره‌های قضائی و اداری و مالی و مالیاتی و گمرکی و ثبتی» و نظائر اینها را تأسیس یا عنوان «مشاور حقوقی» را اتخاذ مینمایند و نیز کسانی که با این عناوین یا بدون آنها تظاهر و دخالت در امر وکالت میکنند مشمول ماده ۵۵ قانون وکالت میباشند.

اشخاص حقیقی جای خود دارند و اشخاص حقوقی که بنام «شرکت» یا «مؤسسه» به ثبت میرسند و مشاوره یا قبول وکالت میکنند اگر از طرف افراد غیر وکیل بوجود آیند به مجرد درخواست ثبت مرتکب جرم تظاهر و مداخله در وکالت میشوند.

میتوان به «اداره ثبت شرکتها و مالکیت صنعتی» این هشدار را داد که اقدام به ثبت چنین شرکتها و مؤسسات برخلاف قانون است. زیرا اگر فردی غیر وکیل بحالت انفراد قبول وکالت یا تظاهر و مداخله در آن نماید بحکم قانون اقدام و عملش جرم باشد آیا اگر افرادی بحال اجتماع و در زیر پوشش شخص حقوقی مرتکب این اعمال گردند مرتکب جرم نمیشوند؟

آیا اگر کسی به تنهایی مداخله در امور پزشکی نماید مجرم است ولی اگر با شرکت با کسان دیگر «مؤسسه پزشکی» تأسیس و دخالت در طبابت نماید مجرم نیست؟

مسئلاً عملی که بحال انفراد جرم باشد در حال اجتماع نیز جرم خواهد بود.

بنابراین شایسته است که سازمان ثبت کشور باین موضوع توجه و اگر جوابی در این مورد دارد اعلام نماید.

بهر صورت جرم ماده ۵۵ قانون وکالت خواه از طرف اشخاص حقیقی خواه از ناحیه اشخاص حقوقی ارتکاب شود جنبه عمومی دارد و نیازمند به شکایت یا اعلام جرم افراد یا کانون وکلان نیست. کافی است

که اسامی تشکیل‌دهندگان این قبیل شرکتها یا مؤسسات که علناً مرتکب جرم میشوند از اداره ثبت شرکتها استعلام و مدیران و مؤسسه‌ها و اعضای آنها تحت تعقیب کیفری قرار گیرند.

وقتی یکنفر با دواى عوضى اندك ناراحتى پیدا نماید تمام دستگاه با قدرت عظیم خود به سراغ پزشك یا دارو فروش میرود و اگر مجاز نباشند زندانی میشوند و مجازات می‌بینند و این امر کاملاً صحیح و قانونی است ولی اگر کس یا کسانی عدالت و حق و قانون را ملعبه سازند نباید مجازات به بینند؟

عدالت از بهداشت پای کمی ندارد. باید حریم عدالت محفوظ بماند و وظیفه و خدمت یاران عدالت یعنی وکلا نباید در نتیجه مداخلات افراد، دفاتر، مؤسسات، شرکتها در معرض تطاول قرار گیرد و مردم تشنه عدالت بدست شیادان دچار بیعدالتی شوند.

ما در اینجا پس ازین بحث اصولی و قانونی به منظور جلب توجه مقامات قضائی و ثبتی جریان رسمی آنها بررسی میکنیم:

موضوع تظاهر و مداخله در امر وکالت و مسئله با اصطلاح «واسطه‌ها» و «کارچاق‌کنها» و تخطی‌کنندگان به امر وکالت در کانون وکلای مرکز کلاسورها و پرونده‌های قطور چندین صد صفحه‌ای دارد. این امر از سالها پیش مبتلا به کانون بوده و ما برای احتراز از تطویل به جریان این امر در یکسال اخیر اشاره مینمائیم. مشکلی که در این مورد مستلزم ذکر و جالب توجه است تأسیس شرکتها و مؤسسات حقوقی از طرف اشخاص حقیقی غیر وکیل و ثبت و انتشار آگهی آنها مبنی بر قبول دعاوی و انجام مشاوره‌های حقوقی است که خود پرونده جداگانه پیدا کرده.

سوابق اداری کانون و نامه‌های دادرسی تهران نشان میدهد که پرونده‌های کیفری متعددی در همین یکسال اخیر در بازپرسی‌ها و دواير تحقیق تشکیل شده که تعدادی از آنها به کیفرخواست و برخی نیز به حکم محکومیت از دادگاه‌های جنحه منجر شده است.

همچنین نامه‌ها و شکایات زیادی از افراد مخصوصاً از زندانیان به کانون وکلای رسیده و میرسد که اشخاصی بنام وکیل بآنها مراجعه کرده و اسناد و جوهی از آنها دریافت داشته‌اند.

و نیز اطلاعیه‌ها و گزارش‌های متعددی در مورد تأسیس و اداره

دفاتر حقوقی و شرکتهای و مؤسسات قبول دعاوی در پرونده‌ها موجود است که خود نمونه‌هایی از بی‌پروائی و تجری شیادان و تدلیس‌کنندگان در این مورد است.

کانون وکلا شکایت‌ها و اعلام جرمهای متعدد کرده و برای تعقیب پرونده‌ها برخی از همکاران را به مراجع انتظامی و قضائی معرفی نموده است.

اشاره به يك يك این شکوائیه‌ها و اعلام جرمها، نه شرح و تفصیل آنها، چندین صفحه را پر میکند و فعلا نیازی باین امر نمی‌بینیم ولی خلاصه پرونده‌های کانون و نامه‌های دادرسی و بازپرسی‌ها و دوایر تحقیق و اداره آگاهی تنظیم گردیده که حاکی از گسترش فساد در این امر خاص است.

در پایان این مقاله یادآوری میکنیم که مجله کانون که ناشر افکار وکلاست بنام خدمت به قانون و عدالت و مبارزه با فساد موضوع تظاهر و مداخله افراد غیرمجاز در امر وکالت را تا اخذ نتیجه نهائی دنبال خواهد کرد تا افراد غیروکیل و مؤسسات غیرمجاز که با اقدامات خائنانه موجبات تضییع حقوق و نقض قانون و توسعه بیعدالتی را فراهم میکنند و لطمات شدید به شئون و حیثیت وکالت وارد می‌آورند تعقیب و مجازات شوند.

ما در این مورد از وزارت دادگستری، دادرسی تهران و دادرسی‌های شهرستانها، اداره ثبت شرکتهای و همکاران استمداد میکنیم که هرگونه یاری در این مورد خدمت به عدالت و امنیت قضائی است.

*****:
